

Het kerststalletje

In onze verzameling Oostendse prentkaarten hebben we deze week gezocht naar afbeeldingen van kerststalletjes. Met veel moeite hebben we er toch twee gevonden.

Een eerste kaart stelt de kerststal in de Dominikanenkerk voor, die zich in de jaren 30 in de Christinastraat bevond. De andere kaart is een moderner exemplaar met een beeld van de kerststal in de St.-Jozefskerk, met Maria, Jozef en Jezus zoals men ze nu ook nog ziet.

Joelfeest

Wij zijn eens op zoek ge-

gaan naar de oorsprong van de kerststal. Eerst moeten we vermelden dat Kerstmis in de eerste eeuwen na Christus onbestaande was. Het waren eerst de oude Germanen die rond 21 december hun Joelfeest, of de geboorte van een nieuwe zomer na de kortste dag van het jaar, vierden. Rond de zesde eeuw begonnen de christenen rond diezelfde periode de geboorte van Jezus te herdenken.

Het zou de H.-Franciscus geweest zijn die na een bezoek aan Bethlehem in 1220 de toestemming zou hebben gekregen van de paus om in 1224 een kribbe te bouwen in een grot. Stilaan werd dit veelbesproken fenomeen in Europa veralgemeend. Niet alleen Jozef, Maria en Jezus kregen een plaats in de stal, en later ook herders en scha-

pen. De Drie Koningen mochten er eigenlijk pas na de kersttijd bij, op 6 december.

Idee van Sir Henry

Nu naar de kerstkaart zelf terug. Het was de Engelsman Sir Henry Cole die in het jaar 1843 er tegenop zag met Kerstmis brieven te schrijven en liet dan maar een wenskaart ontwerpen. Sir Henry was immers een druk bezet man, want als we Desmond Morris mogen geloven, was hij de ontwerper van het Victoria en Albertmuseum en ook van de openbare toiletten.

In het begin was de verkoop een flop, maar toen in 1870 een speciaal posttarief voor prentkaarten in voege kwam, schoot de verkoop als een raket de lucht in en gingen miljoenen exemplaren over de toonbank. In 1877 be-

schreef The Times dit fenomeen als 'een sociaal kwaad'. Op die eerste kaarten was echter van het kerstgebeuren weinig te zien; wel werden dikke kerstmannen, spelende kinderen of etende en drinkende feestvierders afgebeeld.

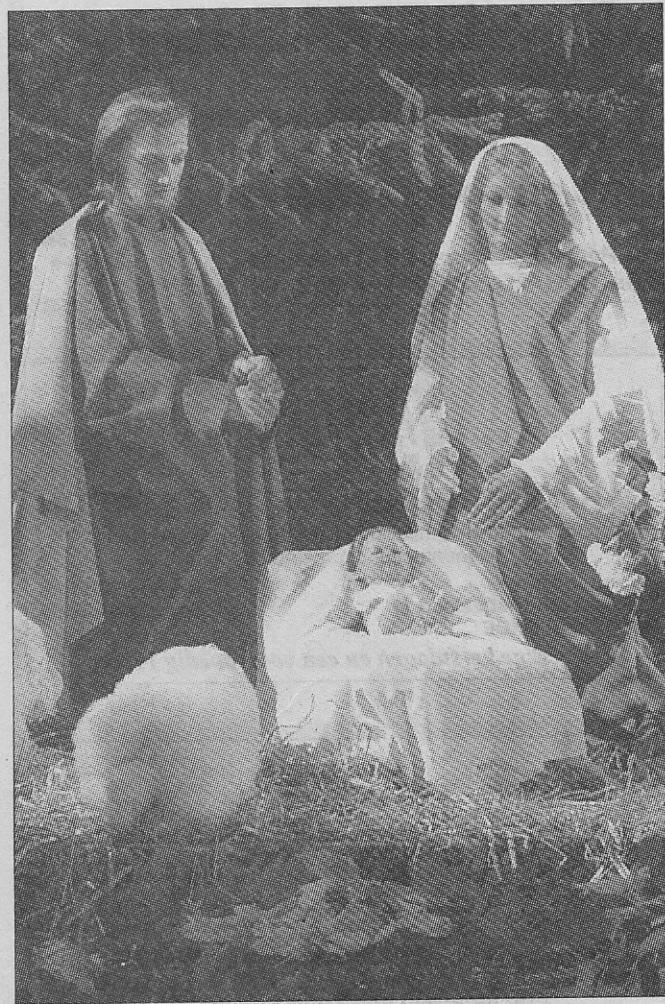
Commercieel feest

In ons land werd Kerstmis meer en meer een kerkelijk feest, maar de vele Belgen die tijdens de twee wereldoorlogen in Engeland verbleven, brachten het feestgebruik mee. Met het Joelfeest, dat veel vrijzinnigen nog vierden, of de legendarische geboorte in Bethlehem heeft het hele gebeuren niet veel meer gemeen. Zelfs Sinterklaas wordt er bijna door vergeten.

(Omer Vilain)

De kerststal in de kerk der paters Dominikanen kort voor de tweede wereldoorlog in 1938.

In 1993 zag de kerststal van de St.-Jozefskerk er al veel moderner uit.